МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали
Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 12 від 25.10.17)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)", 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)" з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2017
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2017

Вус В. І.
Особливості аксіогенезу підлітків при поєднанні релігійної освіти із всебічним розвитком їх особистості *147*

Shamne A. V.
Subjective welfare as a component of the mental health of modern youth of Ukraine *149*

Богдан О. Ю.
Психологічні чинники готовності старшокласників до вибору майбутньої професійної діяльності *150*

Кравченко І. М.
Особливості впливу сім'ї на становлення особистості підлітків *152*

Каляміна В. К.
Особливості міжособистісних відносин молодших школярів із синдромом дефіциту уваги та гіперактивності *155*

Лещенко О. С.
Психологічні особливості агресивної поведінки жінок із співзалежністю *157*

Панасюк В. С.
Удосконалення стилю керівництва в комерційній організації на прикладі ПП "Алмавеко, фуд" *159*

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ "Україна – незалежна, демократична, соціальна, правова держава: реалії сьогодення та перспективи"

Іваненко О. В.
Інформаційна ентропія та ентропійна інформація у галузі права: деякі загальнотеоретичні питання *161*

Заросило В. О.
Окремі аспекти запобігання і протидії корупції у Великобританії *164*

Кислий А. М., Денисенко М. М.
Становлення системи нормативного регулювання негласних слідчих (розшукових) дій *167*

Бортник В. А.
Сучасні муніципальні концепції *171*

Ковальчук А. Ю.
Конституція України — як правова основа протидії корупції *174*

Веклич В. О.
Корупція як деструктивний чинник стосовно прав людини: потреба щодо інформування громадськості й реалізації відповідної політики *177*

Стасюк С. В.
Оновлені моделі податкових правових відносин в Україні *180*

Курчина Т. О., Чорна М. Ф., Твердохліб А. І.
Феномен правової культури: сучасне прочитання *183*

О. В. ЗАРОСИЛО
д-р юрид. наук, проф., ННІП МАУП

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Час від часу ми стаємо свідками значних корупційних скандалів, герої яких — лідери розвинених держав світу і керівники міжнародних організацій. Суми хабарів, про які йдеться, багаторазово перевершують прибутки наших корупціонерів. У одному із своїх бюлетенів міжнародна громадська організація "Трансперенсі Інтернешнл", мета якої – опір корупції у бізнесі на міжнародному і національних рівнях, підтверджувала: Корупція стала звичним явищем у багатьох головних індустріальних державах, багатство й сталі політичні традиції яких дають змогу, проте, приховати розмах величезного збитку, який завдається корупцією соціальній і гуманітарній сферам .

Окремим країнам вдалося створити ефективні механізми протидії корупції.

Досить ефективний адміністративний контроль за державними службовцями здійснюється у Великій Британії [1, с. 84].

Великобританія є країною, яка є менш корумпованою порівняно з іншими країнами Європи. Для цієї країни традиційними є високі стандарти громадського контролю за поведінкою державних службовців, які є результатом політичних і законодавчих заходів, моральних змін та ефективної протидії корупційним проявам з боку державних службовців.

В юриспруденції Великобританії не існує загально визначеного терміна "корупція", закріпленого в нормативно-правових актах, але існує велика кількість дефініцій цього поняття [2, с. 203].

Відповідальність за корупційні правопорушення встановлена на рівні прецедентного права. Відповідно до цих джерел суб'єктом корупційного правопорушення може бути публічний службовець, який сам або спільно з іншою особою вимагає, отримує або дає згоду на отримання для себе або іншої особи матеріальну вигоду всупереч закону, в обмін на дії або утримання від певних дій щодо питання чи прийняття рішення, яке стосується його компетенції. Якщо особа отримує подарунок і при цьому розуміє, що це хабар, то її вважають такою, що уклала корупційну угоду навіть за умови, якщо ця посадова особа не мала наміру її виконувати.

Особливістю є те, що у британському праві корупція визначена досить вузько: це хабарництво або отримання винагороди чи іншого доходу в обмін на сприятливе рішення. Ця країна має найдавніші традиції протидії корупції. Перший Закон про корупцію у державних органах був прийнятий ще у 1889 р. Закони про попередження корупції 1906 та 1916 рр. були реакцією суспільства на наростання цього явища.

Значний вплив на поведінку державних службовців у Великій Британії справляє велика кількість громадських об'єднань, які мають можливість здійснювати нагляд за розслідуванням справи про корупційне діяння.

У цій країні надзвичайно висока роль громадської думки, вона стежить за негативними явищами у державі. Здебільшого громадські дебати точаться навколо питань, пов'язаних із лобіюванням та купівлею політичного впливу, проблем, ство-

рених зміною меж приватної і державної власності, моральним кліматом, хабарництвом, зловживаннями місцевих органів влади, поліції, митної служби.

Безпосередньо корупційні процеси у Великій Британії відстежує так званий Комітет Нолана, який було засновано в жовтні 1994 р. Його зусилля зосереджені на основних сферах суспільного життя, які викликають найбільшу стурбованість громадськості. Насамперед це члени парламенту, які працюють консультантами фірм, що прагнуть впливати на державну політику, колишні міністри та інші посадові особи, які працюють у тих галузях індустрії, регулюванням яких перед тим займалися в уряді.

За результатами роботи Комітету Палата Громад парламенту вирішила призначити парламентського директора стандартів, заборонити протекцію та розголосити сторонні заробітки членів парламенту.

Характеризуючи законодавство про боротьбу з корупцією Великобританії, необхідно, на нашу думку, звернути увагу на високу правову культуру громадян та сталі традиції професійної етики державної служби. Певною мірою таке ставлення суспільства до корупції можна вважати зразковим.

Загальновідомо, що основними джерелами права в Великобританії є судові прецеденти, які становлять загальне право. Парламентські акти є окремими джерелами права й становлять статутне право. Такий унікальний розподіл на загальне та статутне право має істотне значення, зокрема при визначенні кримінально-правових та адміністративно-правових санкцій за корупційні правопорушення. Наприклад, у випадку, коли відповідальність за правопорушення передбачається парламентським актом, покарання у вигляді позбавлення волі або штрафу, як правило, встановлюється цим актом у вигляді визначеного або максимального розміру або строку. Якщо таких вказівок немає, це означає, що суд самостійно визначає розмір штрафу або строк позбавлення волі.

Суб'єктами корупційних правопорушень у Великобританії є так звані публічні посадові особи, хоча у певних випадках ними можуть бути й інші державні службовці та будь-які особи, у тому ж числі юридичні.

Закон про народне представництво 1983 р. передбачає кримінальну відповідальність за хабарництво, пов'язане з проведенням виборів до парламенту або до місцевих органів влади. Це корупційне правопорушення полягає в дачі хабара, прямо або опосередковано, у виді грошей або у виді сприяння в одержанні посади виборцю, щоб він віддав свій голос або утримався від голосування на користь хабародавця або іншої особи. Одержання хабара, а також домовленість про підкуп, караються незалежно від того, коли відбулося прийняття хабара: до, під час або після виборів.

До іншої групи корупційних правопорушень належать склади, що традиційно в Українському праві розглядаються як посадові злочини. Це такі злочини, як зловживання владою, порушення довіри й обман, недбалість при виконанні обов'язків, невиконання обов'язків та протиправне поширення службової інформації, отриманої посадовою особою в силу покладених на неї службових повноважень.

Для високих чиновників розроблений та затверджений спеціальний статут, де детально обумовлені не лише фінансові та бізнесові обов'язки, а й принципи проведення та ставлення до роботи. Порушення статуту призводить не лише до негайного звільнення, а й до втрати державної пенсії та пільг.

Підсумовуючи, необхідно також підкреслити дві особливості законодавства Великобританії про боротьбу з корупцією. Перша — це порівняно давній термін прийняття багатьох нормативних актів антикорупційної спрямованості. Протягом тривалого часу ці акти діють, практично не зазнавши змін. Друга особливість — це

порівняно “м’які” санкції за вчинення корупційних правопорушень. Складається враження, що ніхто у Великобританії не сподівається на велику користь від застосування виключно репресивних заходів у справі боротьби з корупцією.

Джерела

1. Grabosky Peter N. Citizen coproduction and corruption control / Grabosky Peter N. // Corruption and Reform. — 1999. — Vol. 5. — P. 125–151.
2. Corruption, Inequality, and the Rule of Law : The Bulging Pocket Makes the Easy Life / By Eric M. Uslaner. — Cambridge University Press, 2008. — 360 p.